

PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY

Poslanecká sněmovna

2020

VIII. volební období

Pozměňovací návrh

poslance Lukáše Bartoně

k vládnímu návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 563/2004 Sb.,
o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění
pozdějších předpisů

(sněmovní tisk č. 503)

Pozměňovací návrh

k vládnímu návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 563/2004 Sb.,
o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění
pozdějších předpisů

(sněmovní tisk č. 503)

Vládní návrh zákona, kterým se mění zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů se mění takto:

1. V § 2 odst. 2 se na konci písmene j) tečka nahrazuje čárkou a doplňuje se nové písmeno k), které zní:
„k) sociální pedagog.“.
2. Za § 19a se vkládá nový § 19b, který včetně nadpisu zní:

„19b
Sociální pedagog

„Sociální pedagog získává odbornou kvalifikaci vysokoškolským vzděláním získaným studiem v akreditovaném magisterském studijním programu sociální pedagogika nebo v akreditovaném magisterském studijním programu sociální práce.“.

Odůvodnění:

Pozměňovací návrh si klade za cíl zařadit sociálního pedagoga mezi pedagogické pracovníky v dotčeném zákoně. Ve školách vzrůstá potřeba řešení problémů, které negativně ovlivňují výchovně vzdělávací proces žáků, ale nemají řešení v pedagogické práci se samotným žákem, jelikož jejich příčiny leží v rodinném zázemí žáků, sociálním a kulturním charakteru jejich rodiny a okolí. K řešení takových problémů je nutné využívat specifické metody a postupy, které kombinují jak pedagogické metody, tak i metody sociální práce nejen na úrovni žáka, ale také na úrovni jeho zákonných zástupců, širší rodiny a komunity.

Komunikace a spolupráce školy s rodiči a okolím žáka bývá klíčová zejména v otázkách záškoláctví či opakovaných kázeňských problémů. Účinná je v těchto případech prevence cestou dlouhodobé systematické budování důvěry a funkční komunikace mezi školou a zákonnými zástupci, u rizikových rodin případně s orgány sociálně-právní ochrany dětí, sociálními službami,

poradenskými zařízeními atd. Mezi pedagogickými pracovníky dosud schází profese, jejíž náplň práce by v převážné míře řešila výše popsané problémy a která by systémově pokrývala prostor mezi školou, rodinou a dalšími službami a orgány, které se věnují žákům z ohrožených rodin.

Česká republika je opakovaně kritizována Výborem OSN pro práva dítěte i Evropským soudem pro lidská práva za nedostatečnou schopnost poskytovat takové služby, které by řešily problémy dětí a dospívajících v jejich přirozeném prostředí. Podpora žáků a jejich rodin vhodnými instrumenty pedagogické a sociální práce a budování kapacit pro multidisciplinární přístup pozitivně koresponduje se současnými trendy péče o děti v Evropě.

Na základě dlouhodobých doporučení odborné veřejnosti zahrnuje Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy pozici sociálního pedagoga do svých strategických a koncepčních dokumentů. Pozice sociálního pedagoga je explicitně zmíněna v Národním akčním plánu inkluzivního vzdělávání ve vazbě na personální zajištění inkluze. Zavedení sociálního pedagoga je rovněž doporučeno ve vládním dokumentu Strategie boje proti sociálnímu vyloučení. Rozšířit okruh pedagogických pracovníků, kteří vykonávají přímou pedagogickou činnost, o sociálního pedagoga, navrhoval také materiál MPSV „Připomínky Ministerstva práce a sociálních věcí k návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 563/2004 Sb.“ MPSV v materiálu č. j. 2016/10644-51 uvádí: *„Vzhledem k častým dotazům ze školského prostředí a také vzhledem k potřebám společnosti považujeme za nezbytně nutné upravit institut sociálního pedagoga a sociálního pracovníka v zákonu o pedagogických pracovnících a v navazujících dokumentech definovat jejich funkce a pracovní náplně. (...) Ukazuje se, že přítomnost sociálního pedagoga ve škole pomáhá mj. výrazně tam, kde rodiny nepodporují děti v tom, aby chodily do školy a ve vzdělání vůbec, pomáhá škole efektivně spolupracovat s orgánem sociálně-právní ochrany dětí.“* Přínosnosti sociální práce na školách se také věnují výstupy České školní inspekce, konkrétně Tematická zpráva ČŠI o dopadech povinného předškolního vzdělávání uveřejněná v květnu 2018 a Výroční zpráva České školní inspekce 2018/2019.

Vymezení činnosti sociálního pedagoga:

Pozice sociálního pedagoga nemá nahrazovat nebo duplikovat již existující pedagogické profese, ani sociálního pracovníka obce či orgánů sociálně-právní ochrany dětí. Činnost sociálního pedagoga má naopak vhodně doplňovat již existující pozice v rámci školního poradenského pracoviště. Vlastní činnost sociálního pedagoga bude zaměřena na poskytování poradenských služeb ve škole, včetně programu primární prevence.

Okruh činností sociálního pedagoga	
Diagnostika a depistáž	Diagnostika potřeb žáků a jejich rodin z hlediska výchovně-vzdělávacího procesu
	Diagnostika prostředí a klima školy, třídních kolektivů, sociometrie
Konzultační, poradenské a intervenční práce	Vyhledávání žáků s nepodporujícím zázemím a zařazení do vhodného preventivního, stimulačního, nebo intervenčního programu
	Spolupráce při zápisu do 1. ročníku základního vzdělávání
	Realizace výchovných a preventivních aktivit směřujících ke zvyšování sociálních dovedností žáků, k utváření jejich zdravého životního stylu a předcházení sociálnímu selhávání
	Preventivní intervenční programy v oblasti školního neúspěchu/výchovných problémů s uplatněním přístupů sociální pedagogiky a sociální práce
	Poskytování podpory v obtížných životních situacích žákům a jejich rodinám, intervence při ohrožení dítěte
	Systémové sledování absencí žáků a řešení záškoláctví včetně skrytého záškoláctví
	Individuální konzultace se zákonnými zástupci (např. rodinné problémy, které ovlivňují školní úspěch žáka)
	Proaktivní vytváření vztahů a kontaktů se zákonnými zástupci, mediace
Metodická, koordinační a vzdělávací činnost	Individuální konzultace pro pedagogické pracovníky v oblasti eliminace mimoškolních zátěží při výchově a vzdělávání žáků
	Zvyšování povědomí žáků a jejich rodin o nabídce sociálních služeb
	Vzdělávací a osvětová činnost pro pedagogické pracovníky školy
	Kooperace se školskými poradenskými zařízeními a s dalšími institucemi a orgány ve prospěch žáka (OSPOD, střediska volného času, sociální služby, neziskový sektor)